

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№ 11

2025

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 753 sahifa.
2025-yil, noyabr*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate

Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor

Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor

Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor

Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)

Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)

Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer

Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor

Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)

Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE

Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

YASHIL TRANSPORT SIYOSATINING BARQAROR RIVOJLANISH VA TARMOQLARARO INTEGRATSIYADAGI O'RNI.....	21
Rahmonov Rasul Ne'matovich	
BANK AKTIVLARI VA PASSIVLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	34
Safarov Sanjar Ravshan o'g'li	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI.....	38
Madraximova Irodaxon Sherzodbek qizi	
HUDUDIY XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA MODELI	43
Maxmudova Nozimaxon Baxriddinxonovna	
DAVLATNING BUDJET SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI.....	50
A.A. Ismailov	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINING MEXANIZMINI SAMARALI TASHKILLASHTIRISHDA MOLIVAVIY MANBALARNI SHAKLLANTIRISHNI YO'NALISHLARI	56
Mansurov Mansur Alisherovich	
ANTIKRIZISLI BOSHQARUV TIZIMLARIDA RANGLI SIGNAL MEXANIZMLARINING FUNKSIYALARI.....	61
Aliqulov Aziz Haydarjonovich	
XODIMLARNI MOTIVATSIYALASHNING XALQARO MODELLARINI O'ZBEKISTON KORXONALARIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	66
Yormamatov Qodirjon Juraqulovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT OMILLARI VA ULARNING QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	71
Yaxshiyev Shahzod Sherali o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARI VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI BO'YICHA XORIJ TAJRIBALARI.....	78
Haqqulov Fazliddin Faxriddinovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR TAJRIBASI.....	84
Aripov Abdulaziz Sakijonovich	
YASHIL ENERGETIKA RIVOJLANISHINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASH.....	89
Bobokulova Muhabbat Mahammadiyeva	
ELEKTRON TO'LOVLAR VA POS TIZIMLARI — KICHIK BIZNESDA SAMARASI VA XAVFLARI	93
To'liqinov Dilshodxo'ja Olim o'g'li	
MINTAQADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	98
Yusubov In'omjon Ikram o'g'li	
SOLIQ SIYOSATINI RAQAMLI BOSHQARISH ORQALI BUDJET DAROMADLARINI BARQARORLASHTIRISH STRATEGIYASI.....	103
Xodjimatov Xamidullo Mamirjonovich	
OZIQ-OVQAT TOVARLARI B2B BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	108
Hayitboyeva Ullijon Bobonazar qizi	
FARMASEVTIKA SANOATIDA INVESTITSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH	113
Yaqubov Timurbek G'anibekovich	
SHAXSNI OVOZI ASOSIDA IDENTIFIKATSIYALASH VA AUTENTIFIKATSIYALASH ALGORITMLARI	123
Ozoda Sabirova Shermamaxamatovna	

YASHIL IQTISODIYOT — BARQAROR RIVOJLANISH GENERATORI	129
Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna	
CHET EL MEHMONXONA TARMOQLARINING BRENDING STRATEGIYALARINI O'RGANISH	133
Ergashev Oybek Mamarasul o'g'li	
MILLIY IQTISODIYOTDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING MOLIVAVIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIHLATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	144
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI SOHASI KORXONALARINING INNOVATSION SALOHİYATINI BAHOLASH YO'NALISHLARI	152
Ismailov Akmal Maxsudovich, Abilqosimova Shaxlo Sodiq qizi	
MEHMONXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARINING O'RNI VA AHAMIYATI	158
Abduxamidov Sarvar Adxamovich, Normurodov Tal'at Normurod o'g'li	
KORXONALARDA HR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	163
Aminova Shaxnoza Aziz qizi	
JAHON IQTISODIYOTIDA OZIYQ-OVQAT XAFSIZLIK RO'LI	168
Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li	
ТУРИСТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ КАРАКАЛПАКСТАНА И СУЩЕСТВУЮЩАЯ ИНФРАСТРУКТУРА	174
Хошимова Камилла Навфал қизи	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARI: REKREATIONS TURIZM SOHASIDA QO'LLASH TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI	184
Najmitdinov G'ayratbek Sharifovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA VIRTUAL TA'LIM PLATFORMALARI: TEXNIK VA PEDAGOGIK TALABLAR, TIZIMLI TAHLIL VA IQTISODIY JIHLATLAR	189
Turayeva Adiba Ikramovna	
ICHKI AUDIT TIZIMI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	193
Nuridinova Barchinoy Xusniddin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA SUV RESURSLARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	199
Xaitbaev Jasurbek Otaxanovich	
MINTAQANING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMI	204
Raimboyeva Mashhura Davronbek qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	210
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
ISLOMIY MOLIVALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELEKTNING DOLZARBLIGI	217
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
JISMONIY SHAXSLARNING MOL-MULKINI SOLIQQA TORTISH MASALALARI	222
Mamadjanov Shuxrat Jalolidinovich	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	225
Abdukhalikova Komila Abdukhalikovna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH	229
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI: TAHLIL VA TAKLIFLAR	233
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	238
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISHDA YASHIL MOLIVALASHTIRISHNING NAZARIY JIHLATLARI	245
Xalikov S. X.	

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORIDA KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	245
<i>Xudayberganov Jasur Baxodirovich</i>	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	251
<i>Abdullaev Erkinjon Azamovich</i>	
NATIJAVIYLIKKA YO'NALTIRILGAN BYUDJETLASHTIRISH JARAYONINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	257
<i>Allakuliyev Akmal Baltayevich</i>	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	261
<i>Jobborov Anvar Egamberdiyevich</i>	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI RESURSLARNI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI TAKOMILLASHTIRISH.....	268
<i>Avulchayeva Feruza Jurakuziyevna</i>	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
<i>Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi</i>	
ZAMONAVIY ISH JOYLARINI SHAKLLANTIRISHDA AYOLLARNING ROLI	276
<i>Tulyaganova Aziza</i>	
ISLOMIY MOLIYALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKTNING DOLZARBLIGI.....	281
<i>Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li</i>	
TURIZM MARKETINGINING NAZARIY ASOSLARI, ZAMONAVIY YO'NALISHLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	286
<i>Xamidov Otabek Bakidjanovich</i>	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TIZIMINI STATISTIK BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI	290
<i>Arzikulov Otabek Ali o'g'li</i>	
ЭКОЛОГАМ ПОЧЕТ И УВАЖЕНИЕ	298
<i>Максудова Шахиста</i>	
DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNING MOHIYATI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENTSIYALARI	304
<i>Jo'raev Farruxbek Muxiddin o'g'li</i>	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYALASHTIRISH XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	307
<i>Inomjonov Islomjon Iloxomjon o'g'li</i>	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	311
<i>Abdukhalkova Komila Abdukhalkovna</i>	
МОБИЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ.....	315
<i>Хурамова Фарангиз Учкун кизи</i>	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ НАЛОГОВ И АКЦИЗНАЯ РЕФОРМА УЗБЕКИСТАНА В WTO	319
<i>Дамир Рустамович Абдулов</i>	
BANK TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR SHAROITIDA LIKVIDLILIK RISKINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	324
<i>Alimov Baxtiyor Murodovich</i>	
BANK AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	335
<i>Narziyev Xayotjon Azamatovich</i>	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH MASALALARI.....	343
<i>Abdimuminova Saodat Taxirjonovna</i>	
TO'QIMACHILIK SANOAT MAXSULOTLARI EKSPORT FAOLIYATI TAHLILI VA BRENDDA LIDERLIK TUSHINCHALARI	352
<i>Abdulazizova Xushnoza Nayabovna</i>	

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ МОДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ ОТХОДАМИ НА ОСНОВЕ ОПЫТА РАЗВИТЫХ СТРАН И ВОЗМОЖНОСТИ ИХ АДАПТАЦИИ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	357
Д. Мейлиева	
О‘ZBEKISTON AUDITORLIK TIZIMIDA KASBDOSHLAR TOMONIDAN BAHOLASH (PEER REVIEW) TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	361
Parpiyev Jaxongir Iloxomjonovich	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И БОЛЬШИЕ ДАННЫЕ (BIG DATA) В УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЯХ.....	366
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
О‘ZBEKISTONDA SUVGA BO‘LGAN TALABNI VAQTLI QATORLAR ORQALI TAHLIL QILISH	375
Sarvar Mamasoliyev	
BOSHQARUV VA NAZORAT MAQSADLARIDA XARAJATLAR HISOBINI TASHKIL ETISH	383
Isomuxamedov Akbarjon Boxodir o‘g‘li	
MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHINI TA‘MINLASHNING ASOSIY YO‘NALISHLARI.....	389
Salomat NOROVA	
О‘ZBEKISTON TURIZM BREND BOZORINING HOZIRGI HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	394
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH METODOLOGIYASI.....	404
Qodirov Baxodirjon Tursunovich	
О‘ZBEKISTON SOLIQ TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHDA YAGONA INTERAKTIV DAVLAT XIZMATLARI PORTALINING O‘RNI VA AHAMIYATI	408
Dehqonov G‘ayratjon Raximovich	
OLIY TA‘LIM MUASSASALARIDA INNOVATSION HAMDA TIJORATLASHTIRISH MASALALARI	414
Inoyatov Mardonbek Mo‘min o‘g‘li	
OLIY IQTISODIY TA‘LIM ORQALI EKO-INNOVATSIYALAR VA “YASHIL” INVESTITSIYALARNI RAG‘BATLANTIRISH MEKANIZMLARI: SIYOSIY VA INSTITUTSIONAL DOIRALAR	418
Xasanova Zarina Maxamadaliyeva	
XODIMLAR MALAKASINI OSHIRISH — ZAMON TALABI.....	427
Narzullaev Oybek Narzullaevich	
BUXGALTERIYA HISOBINI YURITISHDA JURNAL-ORDER SHAKLINING AHAMIYATI.....	433
Axmedjanov Abdufato	
KENDALL VA SPEARMAN TARTIBIY KORRELYATSIYA KOEFFITSIYENTLARI ASOSIDA YASHIL IQTISODIYOT INDIKATORLARINING STATISTIK O‘ZARO TA‘SIRINI MODELLASHTIRISH	437
Muradov Rustamjon Sobitxonovich	
ИНТЕНСИВНЫЕ И ЭКСТЕНСИВНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ В РЕГУЛИРОВАНИИ СПРОСА.....	442
Аминджанова Румейса Батыровна, Камилова Наргиза Абдукахоровна	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ ПОДХОД В ТУРИЗМЕ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И УЗБЕКСКАЯ ПРАКТИКА	445
Азимова Шахло Таировна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XAQARO STANDARTLARIGA O‘TISHNING HOLATI VA TAHLILI	450
Bayjanov Sarsengaliy Xalmuratovich	
UZUM EKSPORT QILUVCHI KOMPANIYALARDA YASHIL O‘TISH JARAYONINI QO‘LLAB-QUVVATLASH UCHUN EKO-MARKETING VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOIYILLARINI INTEGRATSIYALASH.....	454
Usmonova Diyora Mahmud qizi	
UMUMTA‘LIM MAKTABLARIDA XARAJATLAR SMETASI VA SHTATLAR JADVALINING TAHLILI: OPTIMALLASHTIRISH VA SAMARADORLIKNING YANGICHA USULLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	461
Umarov Avzaljon Yodgorali o‘g‘li	
INVESTITSIYALARNING KIRIB KELISHIGA TO‘SQINLIK QILUVCHI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISH YO‘LLARI.....	467
Alimova Dilafro‘z Tohir qizi	

FARMATSEVTIKA KORXONALARIDA MOLIYAVIY HISOBOT SHAKLLARINI TAKOMILLASHTIRISH VA INVESTORLAR UCHUN AXBOROT OCHIQLIGINI TA'MINLASH	470
Turdikulova Gulshad Nurmatovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI OSHIRISHDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINING AHAMIYATI.....	477
Uztemirov Alisher Aktam o'g'li	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT TARMOQLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASHGA YO'NALTIRILGAN BANDLIK TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	482
Tursunov Bekmuxammad Omonovich	
XORIY TAJRIBALARIDA SOLIQ BAZASINI ANIQLASH TARTIBI METODOLOGIYASINING MAVJUD METODLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI.....	489
Xalikchayeva Sadokat Ilxomjonovna	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING KONSEPTUAL ASOSLARI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI O'RNI.....	496
Ramatillaev M.R.	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI SUG'URTALASH VA DIVERSIFIKATSIYA QILISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Eshboyev Shahobiddin Anorqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARI O'RTASIDAGI RAQOBATNI BAHOLASH VA KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIYASI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI.....	506
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
XALQARO REYTING TASHKILOTLARINING OLIY TA'LIM MUASSASALARIGA TA'SIRI VA MAVJUD PLATFORMALAR.....	515
O'rozboyev Xayrulla Murodboy o'g'li	
TALABALAR MOTIVATSIYASINING MEXANIZMLARI: LOYIHA ASOSIDAGI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDA.....	523
Kasimova (Mulladjanova) Nasiba Azimdjanovna	
ISH KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA NORASMIY BANDLIKNI SOYADAN CHIQRISH BO'YICHA TAKLIFLAR ISHLAB CHIQISH	531
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Maxkamova Shaxlo Yulchiyevna, Absamatov Baxrom Danakulovich	
KASBIY TA'LIM MAZMUNIDA TA'LIM VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASINI RAG'BATLANTIRISH ORQALI O'RTA BO'G'IN KADRLAR TAYYORLASHNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	538
Tojiyev Sirojiddin Sayriddinovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM INFRATUZILMASINI BOSHQARISH TIZIMINING TURLARI VA SHAKLLARI.....	542
Muminova Mavjuda Sharifovna	
SUV RESURSLARIDAN FOYDALANISHNI STRATEGIK BOSHQARISH SAMARADORLIGI MASALALARI.....	547
Kadirhodjayeva Nilufar Rahmatullayevna	
MHXSGA MUVOFIQ ASOSIY VOSITALAR HISOBINI TASHKIL ETISH MASALALARI.....	552
Aliyev Sherzod Abdixomidovich	
ФАКТОРЫ ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	558
Аллаева Г.Ж.	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA INVESTITSION MUHITNI YAXSHILASH YO'NALISHLARI	564
Irisqulova Munisa Akmal qizi	
TASHABBUSLI BUDJET JARAYONLARI DOIRASIDA 2024-YILDA AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR TAHLILI	569
Xamidov Xabibullo Xikmatulla o'g'li	
MINTAQA SANOATIDA AHOLI JON BOSHIGA YAQQ O'ZGARISHINING DINAMIK TAHLILI.....	574
Nabiyev G'ulom Abdusalomovich	

INFRATUZILMAVIY INVESTISIYA LOYIHALARINI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISHNING XORIJ TAJRIBALARI	583
<i>Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li</i>	
ПРОБЛЕМЫ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ В ЭКОЛОГИИ.....	587
<i>Максудова Шахиста</i>	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARINING INVESTITSION FAOLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-USLUBIY JIHATLARI	593
<i>B.Sh.Shadmanov</i>	
ECONOMIC INDICATORS OF SUPPLY CHAIN EFFICIENCY IN UZBEKISTAN'S EXPORT SECTOR	597
<i>Mukhammadiyaminova Shakhzoda Sherzodovna</i>	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LAR HISOBI VA ICHKI AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH.....	602
<i>Muxtorova Maftuna Salohiddin qizi</i>	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONIDA BANKLARNING XAVFSIZLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI	607
<i>Aliyeva Umidaxon Xusanboyevna</i>	
XIZMATLAR SOHASI VA KAMBAG'ALLIK O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK.....	611
<i>Dawletmuratov Adilbay Mirzabaeovich</i>	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL CLUSTERS BASED ON THE PRINCIPLES OF A "GREEN ECONOMY"	615
<i>Boboqulov Sanjar Baxronkulovich, Kamolov Oybek Faxriddin o'g'li</i>	
ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СВОБОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОН В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	620
<i>Халимжанов Дилшод Эргашбекович</i>	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANISHDAGI O'RNI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	626
<i>Mavlyanov Muzaffar Yusupovich</i>	
NAMANGAN VILOYATI TURIZM SOHASINING SO'NGGI YILLARDA RIVOJLANISHI VA STATISTIK TAHLILI	630
<i>Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna</i>	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI EKSPORTINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLOVCHI OMILLAR TAHLILI	634
<i>Faxriddinov Bahriddin</i>	
INNOVATSION SHAROITDA TO'QIMACHILIK SANOATI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	640
<i>Sattarov Ilkhomjon Rahimjanovich</i>	
IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SUV RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	645
<i>Nurmatov Norbek Jo'rayevich</i>	
MINTAQA LOGISTIK XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION VA INSTITUTSIONAL ISTIQBOLLARI	652
<i>Xalimov Javlonbek Shaxriyorovich</i>	
KORXONALARNING BANKROTLIK EHTIMOLINI SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA PROGNOZLASH	659
<i>Zaynutdinov Ismoil Samariddin o'g'li</i>	
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ ФИНАНСОВЫХ РЫНКОВ	665
<i>Шомуродов Равшан Турсункулович</i>	
MEDIA LOYIHALARINI BOSHQARISH: O'ZBEKISTON OAV AMALIYOTI TAHLILI	673
<i>Yo'ldosheva Dilobar Jaxongir qizi</i>	
O'QITISH NATIJALARINI ZAMONAVIY BAHOLASH TAMOYILLARI	677
<i>Abdullayeva Sanobar Berdiyevna, Xujakulov Shaxriyor Shokir o'g'li</i>	
MALAYZIYADA PROGRESSIV VA INKLYUZIV ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: 2024-YIL TAJRIBASI VA NATIJALARI	681
<i>Safarova Nasiba Gulmurod qizi</i>	

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ПРОВЕДЕНИЯ ПРОЦЕДУР ДЬЮ-ДИЛИДЖЕНС В АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВАХ.....	687
Прокудина Кристина Александровна	
HUDUDLARDA INVESTITSIYA SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	692
Xalilova Madinabonu Abduraxmon qizi	
LIZING MUOMALALARI HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	701
Baxadirov Alisher Komilovich	
TIJORAT BANKLARINING JISMONIY SHAXSLAR DEPOZITLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI.....	705
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLASHTIRISH VA EKOTIZIMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	711
Erkinova Feruza Najmitdinovna	
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI NAZORAT TIZIMINI BAHOLASHDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH: XAVF YOKI IMKONIYAT	717
Ostonokulov Azamat Abduraximovich, Tadjiyev Erkin Muxitdinovich	
SUN'IY VA KIMYOVIY TOLALARNING TO'QIMACHILIK SANOATIDA EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA'MINLASHDAGI O'RNI	723
Raximov Furqat Jalolovich	
OLIY TA'LIM MASSASALARINING MOLIYAVIY RESURSLARINI BOSHQARISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	728
Mahmudov Akbar Abduraximovich	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLAR.....	733
Abdullayev Suyun Artikovich	
O'ZBEKISTONDA AVTOMOBILSOZLIK KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: "UZAUTO MOTORS" AJ AMALIYOTI VA NATIJALARI.....	737
Allabergenov Azamat Joldasbayevich	
WAYS TO USE MARKETING DATA IN THE MANUFACTURING ENTERPRISE VALUATION PROCESS	742
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
KICHIK SANOAT KORXONALARI O'RTASIDAGI ISHLAB CHIQRISH VA KOOPERATIV ALOQALAR HOLATI.....	747
Boyturayev Olimjon Urayimovich	

KICHIK SANOAT KORXONALARI O'RTASIDAGI ISHLAB CHIQRISH VA KOOPERATIV ALOQALAR HOLATI

Boyturayev Olimjon Urayimovich

Namangan davlat texnika universiteti Iqtisodiyot kafedrası dotsenti

Annotatsiya. Maqolada O'zbekistonda kichik sanoat korxonaları o'rtasidagi kooperatsiya jarayonlari, ishlab chiqarish aloqalari, innovatsion hamkorlik, moliyalashtirish imkoniyatlari va hududiy klasterlar rivoji tahlil qilingan. Kooperatsiyaning samaradorlik, xarajatlarnı kamaytirish, eksportni oshirish va texnologik integratsiya jarayonlaridagi roli ilmiy asosda yoritilgan.

Kalit so'zlar: kichik sanoat, kooperatsiya, klaster, innovatsiya, integratsiya, eksport, resurs almashinuvi, hamkorlik.

Abstract. The article analyzes cooperation among small industrial enterprises in Uzbekistan, focusing on production linkages, innovation partnerships, financing mechanisms and regional cluster development. It highlights how cooperation enhances efficiency, reduces costs, boosts export and strengthens technological integration, contributing to the sustainable development of small industrial sectors.

Key words: small industry, cooperation, cluster, innovation, integration, export, resource sharing, partnership.

Аннотация. В статье анализируются процессы кооперации между малыми промышленными предприятиями Узбекистана, производственные связи, инновационное сотрудничество, финансовые механизмы и развитие региональных кластеров. Показана роль кооперации в повышении эффективности, снижении затрат, росте экспорта и технологической интеграции.

Ключевые слова: малые предприятия, кооперация, кластер, инновации, интеграция, экспорт, ресурсный обмен, сотрудничество.

KIRISH

Kichik sanoat korxonaları zamonaviy iqtisodiyotda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Kichik korxonada ta'rifi odatda korxonada ishlovchi xodimlar soni, yillik daromad miqdori va faoliyat sohasi kabi mezonlar asosida belgilanadi. O'zbekistonda "Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash to'g'risida"gi qonunga muvofiq, xodimlar soni 100 nafardan oshmaydigan va yillik daromadi belgilangan limitdan oshmaydigan korxonalar kichik biznes subyektlari sifatida tasniflanadi. Kichik korxonalar iqtisodiyotda diversifikatsiya, bandlik darajasini oshirish, innovatsiyalarni joriy etish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda alohida o'ringa ega. Ular qisqa muddatda bozorga moslasha olish, resurslardan samarali foydalanish va mahalliy xomashyodan keng foydalanish imkoniyatiga ega. Tashkil etish shakllari esa yakkaxon tadbirkorlik, mas'uliyati cheklangan jamiyat, kooperativlar va kichik aksiyadorlik jamiyatlari ko'rinishida bo'lishi mumkin.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Qonunchilikdagi belgilovchi me'yorlar kichik korxonalarini yengillashtirilgan soliq tartibi, soddalashtirilgan hisobot shakllari va imtiyozli kreditlash mexanizmlari orqali qo'llab-quvvatlaydi. Shuningdek, moliyaviy va tashkiliy jihatlarida kichik korxonalar ko'pincha cheklangan resurslarga ega bo'lganligi sababli, kooperatsiya va birgalikdagi faoliyat orqali o'z pozitsiyalarini mustahkamlashga intiladilar. Ishlab chiqarishdagi kooperatsiya va kooperativ aloqalar kichik sanoat korxonalarining resurslardan yanada samarali foydalanish va umumiy ishlab chiqarish jarayonini optimallashtirish imkonini beradi. Kooperatsiya — bu ikki yoki undan ortiq ishlab chiqaruvchi korxonalarining o'zaro manfaatli asosda birgalikda faoliyat yuritishi shaklidir. Kichik korxonalar uchun bu shakl alohida ahamiyatga ega, chunki ular mustaqil ravishda katta loyihalarni amalga oshirish yoki texnologik yangiliklarni joriy etishda qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin.

Ishlab chiqarishdagi kooperatsiya shakllari ko'p turli xil bo'lishi mumkin: masalan, texnologik kooperatsiya, ixtisoslashgan ishlab chiqarish aloqalari, qo'shma ta'minot va xizmat ko'rsatish tarmoqlari. Bu aloqalarni shakllantirish tamoyillari ichida ishonch, manfaatlarining uyg'unligi, iqtisodiy samaradorlik va uzoq muddatli hamkorlik asosiy o'rin tutadi. Ishlab chiqarish va kooperatsiya aloqalarining iqtisodiy va tashkiliy ahamiyati shundaki, ular korxonalariga o'z mahsulot tannaxrini pasaytirish, resurslardan samarali foydalanish, yangi bozor segmentlarini zabt etish va umumiy texnologik darajani oshirish imkonini beradi. Bugungi kunda O'zbekistonda kichik sanoat korxonalarining 35% ga yaqini turli darajadagi kooperativ aloqalarda ishtirok etayotgani kuzatilmoqda (O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi Ma'lumotlari, 2023).

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Kooperatsiyaning kichik korxonalar rivojiga ta'siri ham sezilarli: xususan, innovatsion mahsulot ishlab chiqarish hajmi kooperatsiya orqali 20-25% ga oshgan, eksport salohiyati esa 15% ga ko'paygan. Kichik sanoat korxonalar o'rtasidagi hamkorlik shakllari turli yo'nalishlarda namoyon bo'ladi va ular korxonalar o'rtasidagi ixtisoslashuv va kooperatsiya darajasiga bog'liq. Ixtisoslashuv — bu korxonalarining ma'lum bir mahsulot yoki xizmat turiga yo'naltirilgan holda ishlab chiqarish faoliyatini tashkil qilishidir. Natijada, har bir korxonalar o'z kuchini konkret yo'nalishga qaratadi va kooperatsiya orqali umumiy mahsulot yoki xizmat zanjirini yaratadi. Vertikal va gorizontal integratsiya ham muhim shakl hisoblanadi. Vertikal integratsiya ishlab chiqarish zanjirining turli bosqichlarida faoliyat yurituvchi korxonalarini o'zaro bog'lashni, gorizontal integratsiya esa bir xil faoliyat turiga ega korxonalar o'rtasidagi hamkorlikni anglatadi. O'zbekistonda, ayniqsa, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sanoatida vertikal kooperatsiya keng tarqalmoqda — 2023-yilda ushbu sohada 18% ga kooperatsiya darajasi oshgani qayd etilgan. Resurslarni birgalikda ishlatish ham muhim mexanizmdir: kichik korxonalar zamonaviy texnologik jihozlardan, laboratoriyalardan va logistika xizmatlaridan birgalikda foydalanish orqali xarajatlarini 20-30% gacha kamaytirishga erishmoqda. Xizmat ko'rsatish va ta'minot tarmog'ida esa bir nechta korxonalar birlashib, qo'shma xizmat markazlarini tashkil etmoqda, bu esa mijozlarga kompleks xizmat ko'rsatish imkonini bermoqda.

TAHLIL VA NATIJALAR

Konsortsiyum va klasterlar yaratish orqali kichik sanoat korxonalarini o'z imkoniyatlarini yanada kengaytirmoqda. Masalan, 2023-yil yakunlariga ko'ra, Farg'ona vodiysida tashkil etilgan sanoat klasterlarida 150 dan ortiq kichik korxonalar ishtirok etib, o'z ishlab chiqarish quvvatini 1,5 baravarga oshirgan. Klasterlar ichida korxonalar o'zaro raqobat emas, balki hamkorlik orqali rivojlanishni maqsad qilmoqda.

1-jadval. 2020–2024 yillarda kichik sanoat korxonalarini o'rtasidagi kooperativ aloqalar va hamkorlik ko'rsatkichlari

Yil	Kooperativ aloqada ishtirok etuvchi kichik korxonalar	Innovatsion mahsulot ishlab chiqaruvchi kooperatsiya subyektlari	Eksport faoliyatini rivojlantirgan kichik korxonalar	Vertikal kooperatsiyani amalga oshirgan korxonalar	Klasterlarda ishtirok etuvchi kichik korxonalar soni
2020	28%	15%	12%	10%	90
2021	30%	17%	14%	12%	110
2022	32%	20%	16%	14%	130
2023	35%	23%	18%	18%	150
2024	38%	26%	20%	22%	175

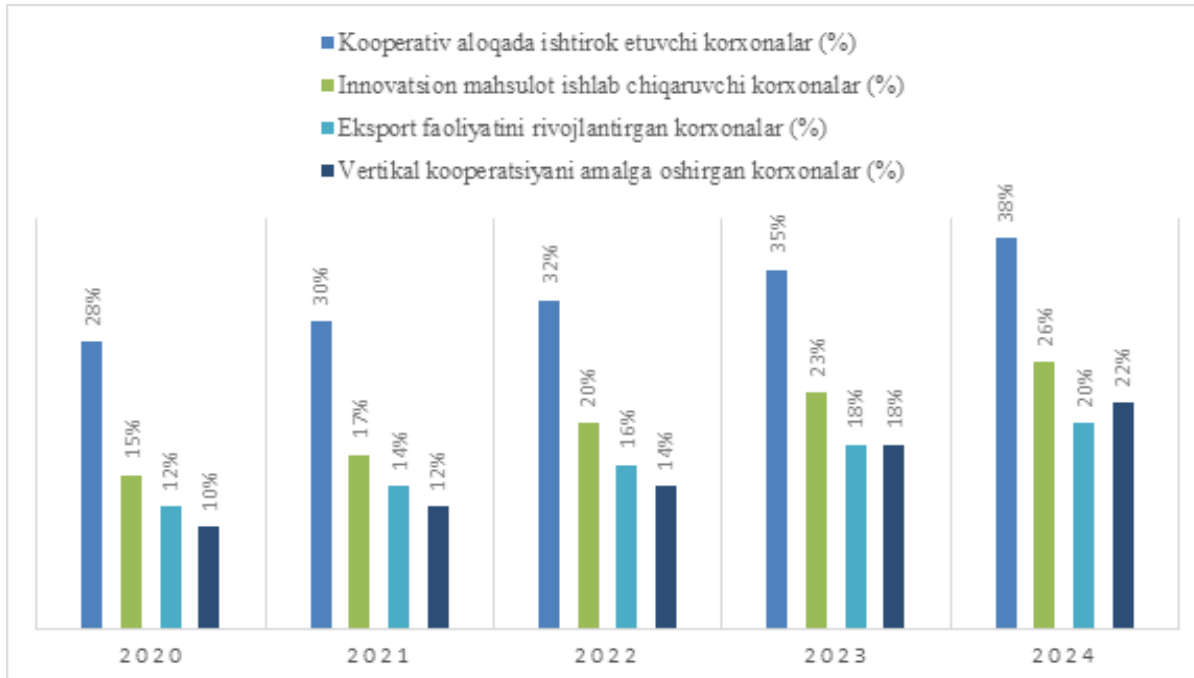
Manba: www.stat.uz ma'lumotlari asosida tuzilgan

Ushbu jadvalda 2020–2024 yillar davomida O'zbekistonda kichik sanoat korxonalarini o'rtasida ishlab chiqarish va kooperativ aloqalarning rivojlanish dinamikasi aks ettirilgan. Ko'rsatkichlar orasida kooperativ aloqalarda ishtirok etuvchi kichik korxonalar foizi, innovatsion mahsulot ishlab chiqarishga jalb qilingan kooperatsiya subyektlari ulushi, eksport faoliyatini rivojlantirgan korxonalar foizi va vertikal kooperatsiyani amalga oshirgan korxonalar foizi keltirilgan. Shuningdek, klasterlarda ishtirok etuvchi kichik korxonalar soni ham ko'rsatib berilgan. Ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, kooperativ aloqalarning o'sish sur'ati va innovatsion faollik yil sayin oshib bormoqda. 2020-yilda 28% korxonalar kooperativ aloqada qatnashgan bo'lsa, 2024-yilga kelib bu ko'rsatkich 38% ga yetgani qayd etilgan. Klasterlarda ishtirok etuvchi kichik korxonalar soni esa 90 tadan 175 tagacha oshgan. Bu tendensiyalar kichik sanoat korxonalarining barqaror rivojlanish va o'zaro hamkorlikni kengaytirishdagi faoliyatini ko'rsatadi.

Bugungi kunda kichik sanoat korxonalari o'rtasida ishlab chiqarish aloqalari soha va hududlar kesimida izchil rivojlanmoqda. 2023-yil Ma'lumotlariga ko'ra, qishloq xo'jaligi, oziq-ovqat sanoati, to'qimachilik va qurilish materiallari sanoati kichik korxonalar o'rtasida eng faol kooperatsiya sohalari sifatida ajralib turadi. Mahalliy kooperatsiya yo'nalishlarida sanoat zonalarida o'zaro mahsulot yetkazib berish va xizmat ko'rsatish tarmoqlari kengaymoqda, xalqaro miqyosda esa qo'shma korxonalar va eksport uchun ishlab chiqarish kooperatsiyasi kuchaymoqda. Texnologik integratsiyaning ta'siri natijasida kichik korxonalar raqamli texnologiyalarni (ERP tizimlari, IoT qurilmalari) keng joriy etmoqda, bu esa ishlab chiqarish jarayonlarining samaradorligini 18–20% ga oshirgan. Innovatsion mahsulotlar ishlab chiqarishdagi rol ham kuchayib, 2024-yilga kelib kichik korxonalarining 26% qismi innovatsion mahsulotlar ishlab chiqarishda ishtirok etmoqda. Hamkorlik loyihalari statistikasi shuni ko'rsatadiki, 2020-yilda kichik korxonalar o'rtasidagi qo'shma loyihalar soni 150 ta bo'lgan bo'lsa, 2024-yilga kelib bu ko'rsatkich 310 taga yetgan. Tarmoqlararo kooperatsiya kichik sanoat korxonalarining texnologik, iqtisodiy va innovatsion rivojlanishiga kuchli turtki bermoqda. 2023-yilda eng ko'p kooperatsiya agro-sanoat (27%), yengil sanoat (20%) va axborot texnologiyalari (15%) sohalarida qayd etildi. Tarmoqlararo aloqalarning afzalliklari orasida bilim va texnologiyalar almashinuvi, yangi mahsulotlar ishlab chiqish va bozorga tez kirish imkoniyati mavjud. Ammo rivojlanishda cheklovchi omillar ham mavjud bo'lib, moliyalashtirish resurslarining yetishmovchiligi va raqamli infratuzilmaning zaifligi muhim to'siqlar sifatida ajralib turmoqda. Yangi tarmoqlar, xususan, "yashil iqtisodiyot", "biofarmatsevtika" va "sun'iy intellekt texnologiyalari" sohalarida integratsiya jarayonlari tezlashmoqda. Agro-sanoat va IT sektorda kooperatsiya natijasida O'zbekistonda 2024-yilda yangi 50 dan ortiq innovatsion kichik korxonalar tashkil etildi.

Hududiy kooperatsiya ham kichik sanoat korxonalari o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarni mustahkamlashda asosiy omil bo'lmoqda. Mahalliy sanoat zonalarini, masalan, Andijon, Farg'ona va Samarqand viloyatlaridagi sanoat zonalarini kichik biznes uchun qulay infratuzilma va iqtisodiy sharoit yaratmoqda. 2023-yil Ma'lumotlariga ko'ra, sanoat zonalarida faoliyat yuritayotgan kichik korxonalar soni 3200 taga yetgan. Kichik korxonalar uchun yaratilgan infratuzilma imkoniyatlari: lizing asosidagi texnika, imtiyozli kredit liniyalari va subsidiyalangan logistik xizmatlar. Hududlararo kooperatsiya misollaridan biri sifatida Andijon va Namangan viloyatlari o'rtasidagi to'qimachilik sanoati klasterlarini keltirish mumkin, bu ko'plab kichik korxonalarni o'zaro hamkorlik asosida rivojlantirish imkonini berdi. Hududiy diversifikatsiya strategiyalari doirasida esa, iqtisodiy makrozonalarda kichik sanoat ulushi 2020-yildagi 18% dan 2024-yilda 24% ga oshdi, bu esa hududiy iqtisodiy o'sishning asosiy omili sifatida baholanmoqda.

1-rasm. 2020–2024 yillarda kichik sanoat korxonalarini o'rtasidagi ishlab chiqarish va kooperativ aloqalarning rivojlanish ko'rsatkichlari

Manba: www.stat.uz ma'lumotlari asosida tuzilgan

Ushbu diagramma 2020–2024 yillar davomida O'zbekistonda kichik sanoat korxonalarini o'rtasidagi ishlab chiqarish va kooperativ aloqalarning rivojlanish tendensiyalarini aks ettiradi. Grafikda kooperativ aloqada

ishtirok etuvchi kichik korxonalar ulushi, innovatsion mahsulot ishlab chiqaruvchi kooperatsiya subyektlari, eksport faoliyatini rivojlantirgan kichik korxonalar va vertikal kooperatsiyani amalga oshirgan korxonalar foizi yillar kesimida taqdim etilgan. Ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, barcha ko'rsatkichlar yil sayin barqaror o'smoqda: 2020-yilda kooperativ aloqada ishtirok etuvchi korxonalar ulushi 28% ni tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilga kelib bu ko'rsatkich 38 % ga yetdi. Innovatsion mahsulot ishlab chiqaruvchilar ulushi esa 15 % dan 26% ga oshdi. Bu tendensiyalar kichik sanoat subyektlari o'rtasida hamkorlik va innovatsion faoliyatning kuchayib borayotganini ko'rsatadi.

Kichik sanoat korxonalari o'rtasidagi resurs almashinuvi ularning samarali rivojlanishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. 2023-yil yakuniga ko'ra, kichik korxonalarining 32 % i asosiy vositalar va zamonaviy jihozlardan birgalikda foydalanish amaliyotini joriy qilgan. Texnologiyalar va nou-xaularni uzatish jarayoni ham rivojlanib, 2024-yil Ma'lumotlariga ko'ra, kichik korxonalarining 18 % i o'zaro texnologik hamkorlikda ishtirok etmoqda. Mehnat resurslarini bo'lishish, ya'ni mutaxassislarni vaqtinchalik ko'chirish va almashish orqali ishlab chiqarish samaradorligi 15 % ga oshirilgani qayd etilgan. Energiya va logistika xarajatlarini kamaytirish ham dolzarb yo'nalish bo'lib, 2023-yilda kooperatsiya orqali logistika xarajatlarini 20 % ga kamaytirishga erishildi. Birgalikda innovatsion tadqiqotlar o'tkazish amaliyoti esa kichik korxonalar innovatsion salohiyatining 12 % ga oshishiga sabab bo'ldi. Kichik korxonalar uchun marketing va savdo sohasidagi kooperatsiya o'z mahsulotlarini bozorga tez va samarali olib chiqish imkonini beradi. 2023-yil Ma'lumotlariga ko'ra, kichik korxonalarining 25 % i birgalikda marketing strategiyalarini ishlab chiqqan va amalga oshirgan. Qo'shma savdo vakolatxonalarini tashkil etish orqali mahsulotlarning ichki va tashqi bozorlarga chiqish tezligi 18 % ga oshgan. Brendlash va kooperativ reklama faoliyati esa kichik korxonalar savdo hajmini 2020-yildan 2024-yilgacha o'rtacha 22 % ga oshirishga yordam bergan. Mahsulot sotuvini diversifikatsiya qilish, ya'ni yangi bozor segmentlariga kirish orqali kichik biznes subyektlari risklarni kamaytirishga erishmoqda. Eksport faoliyatini kuchaytirish sohasida ham kooperatsiyaning ahamiyati katta bo'lib, kichik korxonalar eksport ulushi 2020-yildagi 12 % dan 2024-yilda 20 % ga yetgani qayd etilgan.

Texnologik hamkorlik va innovatsiyalar kichik sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. 2024-yilga kelib, kichik korxonalarining 22 % i yangi texnologiyalarni birgalikda joriy qilish bo'yicha hamkorlik qilmoqda. Ilmiy-tadqiqot va tajriba konstruktor ishlanmalarida kooperatsiya qilish orqali innovatsion mahsulot ishlab chiqarish hajmi 15 % ga oshgani kuzatilmoqda. Raqamli o'zgarish (Digital transformation) dasturlari doirasida kichik korxonalar ERP tizimlari, bulutli hisoblash va avtomatlashtirish loyihalarini joriy etishni kengaytirmoqda. IoT (Internet of Things), sun'iy intellekt va robotlashtirish imkoniyatlaridan foydalanish natijasida ishlab chiqarish samaradorligi 20 % ga oshirilgan. Kichik korxonalar uchun texnoparklarning roli ham ortib bormoqda — 2023-yilda sanoat zonalari va texnoparklarda 150 dan ortiq kichik innovatsion korxonalar faoliyat boshlagan.

Kichik sanoat korxonalarining barqaror rivojlanishi va kooperativ aloqalarini kuchaytirishda moliyalashtirish va investitsiya imkoniyatlari alohida ahamiyat kasb etadi. So'nggi yillarda O'zbekistonda kooperativ asosda kredit olish amaliyoti kengaymoqda. 2023-yil yakunlariga ko'ra, kichik korxonalarining 35 % i kredit olishda birgalikda kooperatsion tizimlardan foydalangan. Xususan, sanoat klasterlari va mahalliy ishlab chiqarish kooperatsiyalari asosida yaratilgan kredit birliklari kichik korxonalar uchun moliyaviy resurslarga bo'lgan kirishni 18 % ga yaxshilagan. Innovatsion va startap loyihalar uchun ajratiladigan grantlarning hajmi ham ortmoqda. 2020-yilda kichik innovatsion korxonalar uchun ajratilgan grantlar soni 120 tani tashkil etgan bo'lsa, 2024-yil yakuniga kelib bu ko'rsatkich 280 taga yetdi. Hamkorlikda investitsiya jalb qilish orqali kichik korxonalar zamonaviy texnologiyalar, ilmiy-tadqiqot loyihalari va ishlab chiqarish infratuzilmasini modernizatsiya qilish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. 2023-yil Ma'lumotlariga ko'ra, kichik korxonalarining 22 % i qo'shma investitsiya loyihalarida ishtirok etgan. Kichik korxonalar o'rtasidagi kooperatsiya jarayonlari ko'plab afzalliklarga ega bo'lsa-da, amaliyotda turli muammolar ham mavjud. Birinchi va eng asosiy muammo – bu o'zaro ishonch va axborot yetishmasligi. 2023-yilgi so'rovnoma natijalariga ko'ra, kichik korxonalarining 40 % i hamkorlikda faoliyat yuritishda axborot yetishmovchiligi va ishonchsizlikni asosiy to'siq sifatida ko'rsatgan.

Moliyaviy cheklolar ham kooperatsiyaning kengayishini cheklovchi omillardandir. Kredit olishdagi qiyinchiliklar, zarur investitsiya resurslarining yetishmasligi sababli ko'plab kichik korxonalar kooperativ aloqalarni kengaytirishda sustkashlik qilmoqda. 2024-yil holatiga ko'ra, kichik korxonalarining 30 % dan ortig'i moliyaviy cheklolar tufayli qo'shma loyihalarda ishtirok etolmagan. Normativ-huquqiy bazaning kamchiliklari ham kooperatsiya rivojiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Mavjud qonunchilik kichik korxonalar o'rtasidagi kooperativ hamkorlikni rasmiylashtirish va tartibga solish mexanizmlarida muayyan bo'shliqlarga ega. O'zbekistonda kichik biznesni kooperatsiya qilishni qo'llab-quvvatlovchi maxsus huquqiy bazani rivojlantirish ehtiyoji saqlanib qolmoqda. Kooperatsiyada liderlik va muvofiqlik muammolari ham uchramoqda. Har bir korxonaning o'z manfaatlari va rivojlanish strategiyasiga ega bo'lishi, umumiy maqsadlar sari birgalikda harakat qilishni murakkablashtiradi. 2023-yilgi tahlillar ko'rsatishicha, kooperativ loyihalarning 25 % i yetakchilik va tashkiliy muvofiqlik muammolari sababli muvaffaqiyatsizlikka uchragan. Strategik hamkorlik va raqobatni

uyg'unlashtirish orqali kichik korxonalar yangi imkoniyatlarga erishmoqda. 2023-yil yakunlari bo'yicha, kichik korxonalar o'rtasidagi strategik hamkorlik loyihalari soni 200 taga yetdi va bu loyihalar ishtirokchi korxonalarining daromadlarini o'rtacha 18 % ga oshirdi. Monopoliyalashuv tahdidlari esa kichik biznes uchun jiddiy xavf tug'diradi. Katta korxonalar tomonidan kichik biznes segmentlarini egallash va resurslarni monopoliyalashtirish kichik korxonalar uchun bozorga kirish imkoniyatlarini cheklab qo'yadi. Shu sababli, kichik sanoat korxonalarining mustaqil faoliyatini qo'llab-quvvatlash va ularning kooperatsiya tarmoqlarini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi bo'lib qolmoqda.

2020–2024 yillar oralig'ida kichik sanoat korxonalarini o'rtasida moliyalashtirish imkoniyatlari, kooperatsion faoliyat va raqobat muhitining rivojlanish dinamikasini aks ettiradi. Jadvalda kooperativ asosda kredit olgan korxonalar ulushi, innovatsion grant olgan kichik korxonalar soni, hamkorlikda investitsiya jalb qilgan subyektlar ulushi, moliyaviy risklarni boshqaruvchi korxonalar foizi kabi ko'rsatkichlar berilgan. Bundan tashqari, kooperatsiyada ishonch yetishmovchiligi va moliyaviy cheklolarga duch kelgan korxonalar ulushi ham ko'rsatib o'tilgan. Kartel holatlari aniqlanishi va strategik hamkorlik loyihalari soni kabi raqamlar esa kichik biznes subyektlari o'rtasidagi raqobat va kooperatsiya muvozanatini aks ettiradi. Ma'lumotlardan ko'rinadiki, bu davrda strategik hamkorlik loyihalari soni 100 tadan 200 taga oshgan, kooperativ asosda kredit olgan korxonalar ulushi esa 25 % dan 38 % gacha yetgan. Ushbu o'sish kichik sanoat subyektlarining moliyaviy barqarorlik va hamkorlik imkoniyatlarini kengaytirayotganini ko'rsatadi. Kichik sanoat korxonalarini rivojlantirishda davlatning qo'llab-quvvatlash siyosati hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'zbekistonda 2020–2024 yillar davomida kichik biznes subyektlarini rag'batlantirish va rivojlantirish uchun qator dasturlar amalga oshirildi. Davlat dasturlari va grantlari orqali kichik korxonalar moliyaviy yordam ko'rsatish hajmi sezilarli darajada kengaydi. 2023-yil yakunlariga ko'ra, kichik sanoat korxonalarini uchun ajratilgan davlat grantlari soni 500 dan oshdi, bu esa 2020-yilga nisbatan 1,8 baravarga ko'pdir. Lizing va kreditlar bo'yicha imtiyozlar kichik korxonalar uchun asosiy moliyaviy qulayliklarni taqdim etdi. Xususan, 2024-yilda kichik korxonalarining 38 % i lizing asosida yangi texnologik uskunalar sotib olish imkoniyatidan foydalangan. Kredit stavkalariga berilgan imtiyozlar tufayli esa kichik biznes uchun kredit resurslariga kirish darajasi 20 % ga oshdi.

ASEAN mamlakatlari tajribasi esa regional kooperatsiyani rivojlantirishda namuna bo'lib xizmat qiladi. Masalan, Vyetnam va Malayziyada kichik va o'rta korxonalar uchun mo'ljallangan maxsus kooperativ infratuzilma va inkubatsiya markazlari yaratilgan. 2023-yilda ASEAN mintaqasida kichik biznesning umumiy ichki mahsulotdagi ulushi 45 % dan oshdi. O'zbekistonga xalqaro tajribalarni moslashtirish imkoniyatlari mavjud. Xususan, "Mittelstand" modeli asosida kichik sanoat zonalarini rivojlantirish, ASEAN uslubida hududiy kooperatsiya tarmoqlarini shakllantirish va Xitoyning sanoat klasterlari tizimidan ilhomlanib mahalliy klasterlar yaratish istiqbolli yo'nalishlardir. O'zbekistonda kichik sanoatni rivojlantirish uchun strategik yo'nalishlar ishlab chiqilishi zarur. Birinchi navbatda, kooperatsiyani kuchaytirish uchun tizimli chora-tadbirlar ko'rilishi lozim. 2024-yilga kelib kichik korxonalar o'rtasidagi kooperatsiya darajasi 38 % ni tashkil etdi, biroq bu ko'rsatkichni 2025–2030 yillar davomida kamida 50 % gacha oshirish rejalashtirilmoqda. Hududiy sanoat klasterlarini rivojlantirish ham muhim strategiyadir. Masalan, Andijon va Farg'ona viloyatlarida yaratilgan kichik sanoat klasterlari misolida ko'rsatish mumkinki, klaster ichidagi kichik korxonalar mahsulot ishlab chiqarish hajmini 1,5 barobarga oshira olgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlash doirasida esa startaplar va yangi texnologiyalarni joriy qiluvchi kichik korxonalar uchun grantlar va subsidiyalar hajmini yanada kengaytirish maqsadga muvofiqdir. 2024-yil holatiga ko'ra, innovatsion kichik korxonalar soni 280 taga yetdi, bu esa umumiy kooperatsiya tarmog'ining 15 % ini tashkil etadi. Ko'p tomonlama kooperatsion platformalarni yaratish orqali kichik korxonalar o'rtasidagi axborot almashinuvi va sherik topish jarayoni soddalashtiriladi. Shu maqsadda, "UzCoop" kabi onlayn platformalarni yaratish rejalashtirilmoqda. Yagona kooperatsiya markazlarini tashkil etish orqali kichik korxonalar uchun moliyaviy, texnik, marketing va huquqiy xizmatlar bir joyda taqdim etiladi. 2025-yilga qadar O'zbekistonda 10 ta yirik regional kooperatsiya markazini tashkil etish rejasi ishlab chiqilgan bo'lib, bu kichik sanoat korxonalarining rivojlanishiga kuchli turtki berishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-dekabrda PQ–471-sonli qarori. <https://lex.uz/uz/docs/-6333357>
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 5-maydagi "Davlat mulki obyektlarining hisobini yuritish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 273-sonli qarori. <https://lex.uz/ru/docs/-4807558>
3. Hasanov, A.. Kichik biznes va uning iqtisodiyotdagi o'rni. Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti. 2020
4. Karimov, M. Kichik korxonalarini raqamli iqtisodiyotga moslashtirish. Innovatsion iqtisodiyot, 1(3), 88–95. 2022.
5. Boyturaev O. U. "Bozor iqtisodiyoti sharoitida barqaror investitsiya muhitini ta'minlash" Atrof-muhitni asrash va yashil iqtisodiyot: iqtisodiy va ekologik barqarorlikni ta'minlashdagi innovatsion yondashuvlar va xalqaro tajribalar mavzusidagi xalqaro miqyosda ilmiy va ilmiy-texnik konferensiya materiallari to'plami NamDTU (2025-yil 23–24-oktabr).

6. Boyturaev O. U. "Mintaqaviy turizm salohiyatini innovatsion boshqaruv vositalari asosida rivojlantirish". Atrof-muhitni asrash va yashil iqtisodiyot: iqtisodiy va ekologik barqarorlikni ta'minlashdagi innovatsion yondashuvlar va xalqaro tajribalar mavzusidagi xalqaro miqyosda ilmiy va ilmiy-texnik konferensiya materiallari to'plami NamDTU (2025-yil 23–24-oktabr).
7. Invest.gov.uz (2023). O'zbekiston investitsiya portali. <https://invest.gov.uz>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
